

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 724/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Štefanom Šuchom, Ondavská 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 812/2014 z 18. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 812/2014 z 18. júna 2015 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že „Sťažovateľ ako podnikateľ - FO v rokoch 1993-1998 vykonával na základe živnostenského oprávnenia odborné činnosti pre iného podnikateľa [REDAKOVANÉ]. Zmluvne dohodnutý objem práce pre vyššie uvedeného podnikateľa mu sprostredkovala, resp. zabezpečila obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], na základe vopred dohodnutých zmluvných podmienok. Obsahom zmluvy uzavretej medzi sťažovateľom a sprostredkovateľom bol záväzok, zabezpečiť sťažovateľovi zákazky v období od 31.08.1993 do 31.01.1998 v sume 65.000.000,- Sk a záväzok sťažovateľa vyplatiť sprostredkovateľovi odmenu - províziu vo výške 5.000.000,- Sk. Vzhľadom na dosiahnutie objemu fakturovaných prác v súlade so zmluvou, vyplatil sťažovateľ sprostredkovateľovi na základe ním vystavených faktúr dohodnutú províziu.

Daňový úrad Hlohovec ako správca dane, vykonal v období rokov 1998-2000 daňové kontroly u daňového subjektu - sťažovateľa, zamerané na platenie dane z príjmu a DPH za rok 1997. V protokoloch z kontroly správca dane konštatoval, že v zdaňovacom období, ktoré bolo predmetom kontroly, došlo ku kráteniu dane z príjmu FO za rok 1997 v sume 1.984.536,- Sk a k neoprávnenému uplatneniu DPH na vstupe v sume 1.784.000,- Sk. Správca dane považoval vyplatenie odmeny sprostredkovateľovi v roku 1997 za nedôvodný výdavok a rovnako za neoprávnené aj uplatnenie DPH na vstupe z tohto titulu. Na základe tohto vydal správca dane platobné výmery, resp. rozhodnutia. Dôvodom údajného vzniku daňových nedoplatkov, resp. neoprávneného zaúčtovania DPH na vstupe, mala byť skutočnosť, že v prípade sprostredkovateľských činností - a) zmluva bola neplatná, b) zmluvne dohodnutý objem fakturovaných prác nebol naplnený, c) práce pre daňový

subjekt neboli zadávané na základe sprostredkovania, ale účasti vo výberových konaniach, d) nevznikol z vyššie uvedených dôvodov nárok na účtovanie a úhradu provízie, vrátane nároku na uplatnenie DPH na vstupe. Na základe odvolaní sťažovateľa, nadriadený orgán, Daňové riaditeľstvo SR, pracovisko Trnava, svojimi rozhodnutiami predmetné rozhodnutia prvostupňového orgánu potvrdilo, resp. vyslovilo záväzný právny názor k záverom správcu dane, že uzavretá zmluva je platná a zaväzovala obidvoch účastníkov a objem fakturovaných prác v zmluvnom období prekročil dohodnutý objem. Z uvedeného vyplýva, že nárok na províziu vznikol za predpokladu, že práce v dohodnutom objeme získal sťažovateľ na základe sprostredkovania.

Dôvodom pre uvedený postup daňových orgánov bolo ich tvrdenie, nezodpovedajúce však skutočnosti a aj napriek námietkam a návrhom sťažovateľa dôsledne nepreverené, resp. vôbec, že sťažovateľ zákazky od objednávateľa [REDAKOVANÉ] nedostával na základe sprostredkovania, ale výlučne na základe účasti vo výberových konaniach, keďže takýto postup predpisovali Pracovné inštrukcie generálneho riaditeľa [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ ako účastník konania navrhoval a žiadal, aby správca dane vykonal dôkaz vyžiadaním správy od [REDAKOVANÉ], či sa sťažovateľ na základe prihlášky zúčastňoval výberových konaní a či mu zákazky boli zadávané na základe výberových konaní. Daňový orgán takýto dôkaz nikdy nevykonal a svoj právny názor, že k sprostredkovaniu nedošlo, opieral výlučne, že o výbere dodávateľov v podmienkach [REDAKOVANÉ] sa rozhodovalo vo výberovom konaní... a že teda aj sťažovateľ musel podávať prihlášky do výberových konaní, aby mu práce mohli byť zadané.

Nakoľko sťažovateľ nemal potrebné peňažné prostriedky na zaplatenie dane podľa výmerov správcu dane, začal Daňový úrad Hlohovec na vymôženie daňových nedoplatkov daňovú exekúciu, vrátane predaja rodinného domu v spoluvlastníctve sťažovateľa a jeho manželky. Sťažovateľ bol nútený pôžičkami od súkromných osôb obstaráť sumu zodpovedajúcu daňovému nedoplatku, aby zabránil predaju domu v exekúcii a vymáhanú sumu uhradil v troch splátkach na účet správcu dane.

Naviac, správca dane oznámil uvedené skutočnosti aj orgánom činným v trestnom konaní a proti sťažovateľovi bolo vedené od marca 2000 do júna 2011 teda 11 rokov, trestné stíhanie za závažný trestný čin skrátenia dane spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2

k § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. Okresný súd Trnava, v konaní sp.zn. 4T 372/02 vedenom proti sťažovateľovi dôsledne preveril obranu sťažovateľa, že sa žiadnych výberových konaní nezúčastnil a zákazky mu boli zadávané priamo na základe sprostredkovania a dospel na základe nesporných listinných dôkazov k záveru, že sťažovateľ sa výberových konaní na zadávanie prác dodávateľským spôsobom nezúčastnil, objem fakturovaných prác pre [REDAKOVANÉ], nielen dosiahol ale aj prekročil zmluvne dohodnutú hodnotu, čo bolo podmienkou výplaty provízie. A na základe uvedených zistení, potvrdených listinnými dôkazmi zo [REDAKOVANÉ] ako aj ďalších dôkazov potvrdzujúcich prax pri zadávaní zákaziek sťažovateľovi mimo súťaž, sťažovateľa spod obžaloby oslobodil rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.06.2011.

Sťažovateľ v zmysle zákona, podal na Ministerstvo financií SR, žiadosť zo dňa 25.05.2012 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom. Ministerstvo nárok sťažovateľa predbežne prerokovalo a oznámilo, že nie sú splnené podmienky na náhradu škody voči štátu a preto považuje predmetný nárok za neopodstatnený.

Následne sťažovateľ dňa 15.05.2013 podal žalobu na Okresnom súde Bratislava I. o náhradu škody vo výške 169.388,49 € s prísl., spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súd prvého stupňa zamietol sťažovateľov návrh s odôvodnením, že neboli preukázané v konaní zákonné predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Súd k tomuto záveru viedla skutočnosť, že rozhodnutia vydané v daňovom konaní, neboli zrušené, teda chýba jedna z podmienok zodpovednosti štátu za škodu - nezákonné rozhodnutie... Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie... Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, rozsudkom zo dňa 18.06.2015, ktorý sa stal právoplatným dňom 30.06.2015, rozsudok súdu prvého stupňa, ako vecne správny potvrdil, keď sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že pre rozhodnutie o náhrade škody absentuje nezákonnosť rozhodnutia (zrušenie rozhodnutia v predpísanom konaní) a pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, že činnosť štátnych orgánov má znaky nesprávneho úradného postupu, odvolací súd zaujal stanovisko, že nápravu bolo možné dosiahnuť iba prostriedkami správneho konania a súd nemá oprávnenie meniť, či zrušiť rozhodnutia vydané v daňovom konaní.“.

Sťažovateľ nesúhlasí s právnym názorom v jeho veci konajúcich súdov o nesplnení zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom. Podľa sťažovateľa je nesporné, že Okresný súd Bratislava I a krajský súd porušili jeho v sťažnosti označené práva „tým, že zamietli sťažovateľov návrh na náhradu škody vo výške 169.388,49 € s prísl., spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, hoci je nesporné, že postup daňových orgánov má všetky znaky nesprávneho úradného postupu, čoho dôkazom je aj uvedený rozsudok Okresného súdu v Trnave“.

Podľa názoru sťažovateľa „Tým, že odvolací súd, nevykonal k nesprávnemu úradnému postupu žiadne dokazovanie, nenariadil pojednávanie, ak mal pochybnosti o skutkových a právnych záveroch súdu prvého stupňa, čo na základe vyššie uvedených skutkových okolností mať mal, porušil práva sťažovateľa, keď zaviniť, že postupom odvolacieho súdu sa sťažovateľovi odňala možnosť konať pred súdom.“. Dôsledkom uvedeného postupu krajského súdu, ktorý namietaným rozsudkom potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, je nielen porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, ale aj jeho práva na ochranu majetku garantovaného ústavou a dodatkovým protokolom.

Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 812/2014 z 18. júna 2015, aby namietaný rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, priznal mu primerané finančné zadostučinenie v sume 2 000 € a náhradu trov konania v sume 1 547,12 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na rozhodnutie o podanej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie, keď uvádza: „*Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislava sp. zn. 2Co/812/2014 - 76 zo dňa 18.06.2015 podal sťažovateľ dovolanie zo dňa 27.07.2015. Do podania tejto ústavnej sťažnosti nemá sťažovateľ vedomosť o tom, že by bolo rozhodnuté o jeho dovolaní, a teda či vôbec dovolací súd pripustí dovolanie voči rozhodnutiu napádaného touto ústavnou sťažnosťou... V tejto súvislosti sťažovateľ poznamenáva, že ústavnú sťažnosť podáva z dôvodu opatrnosti, aby nedošlo k uplynutiu lehoty na jej podanie pre prípad neskoršie vyslovenej neprípustnosti podaného dovolania...*“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že v súčasnom štádiu právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa má Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (Občiansky súdny poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, II. ÚS 196/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci *Soffer v. Česká republika*, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská v. Česká republika*, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2015